

Ambitie: Het verduurzamen van de gehele breedtesport in de provincie Groningen

1. Inleiding

Hoewel er her en der wel initiatieven van de grond komen, is van een integrale, structurele verduurzaming van de breedtesport in de provincie Groningen (nog) geen sprake. In 2014 en 2015 is er wel in totaal aan 20 amateurverenigingen de mogelijkheid geboden om te starten met een verduurzamingstraject, vooruitlopend op een mogelijke provincie brede aanpak. Dit was een initiatief van Huis voor de Sport Groningen en de firma SportStroom en is gedeeltelijk gesubsidieerd door de provincie Groningen. Deze pilots hebben veel waardevolle informatie opgeleverd. Er is draagvlak onder verenigingen, er zijn grote 'quick wins' te behalen op het gebied van gedrag en bewustwording en indien er voldoende financieringsmogelijkheden zijn, kunnen er duurzame investeringen worden gedaan op het gebied van isolatie, led verlichting en zonnepanelen. Een voorbeeld daarvan is vv Bellingwolde, deelnemer aan één van de twee pilots, waar een compleet verduurzamingstraject in gang is gezet. Zie hiervoor het onlangs door vv Bellingwolde verspreide persbericht. Ook bij tv Odivia uit Eenrum zijn reeds vervolgcities in gang gezet n.a.v de afgenomen energiescans.

2. Ambitie

Maar er is nog heel veel te winnen. Daarom is het nu tijd om onze ambitie: **De verduurzaming van de breedtesport in de provincie Groningen** uit te spreken en de komende jaren te verwezenlijken. Daarbij kan het begrip duurzaamheid op twee manieren worden geïnterpreteerd. In de eerste plaats door het realiseren van structureel levensvatbare sportverenigingen in een bijdrage aan leefbaarheid en gezondheid. En daarnaast in de concrete vertaling naar bewustwording en gedrag(aanpassing) van verenigingen en haar leden op het gebied van gebruik en verbruik van duurzame energiebronnen, en structurele maatregelen ter verduurzaming van de betreffende sportaccommodaties.

3. Samenwerken dus: PPS!

Niemand kan dit alleen. Om te beginnen geldt dit voor de **sportverenigingen**, omdat die vaak niet over de kennis en de financiële middelen beschikken om een verduurzamingstraject in gang te zetten. Veel verenigingen hebben hun handen al vol aan hun kerntaak: het laten sporten van hun leden, of sterker nog: overleven. Zij moeten daarbij dus worden ondersteund. Maar er moet binnen een vereniging wel voldoende affiniteit zijn met het thema duurzaamheid. Die lijkt voldoende aanwezig, maar het gaat verder dan alleen de medewerking verlenen. Verenigingen moeten hier echt achter staan, actief meewerken en het ook willen uitdragen naar hun leden en omgeving.

Daarnaast ligt hier een taak voor **gemeenten en provincie**, die het verduurzamen en vergroenen vaak hoog in het vaandel hebben staan en dit kunnen laten zien via hun betrokkenheid bij de sportsector in gemeenten en provincie.

Verder zou het mooi zijn als een aantal grote bedrijven, bijvoorbeeld die verenigd zijn in de **Energy Valley Topclub**, deze ambitie zouden willen steunen in woord en gebaar. Die steun is aanwezig.

Tenslotte ziet **Huis voor de Sport Groningen**, aansluitend bij haar missie en visie, voor zichzelf een centrale rol in dit project ter verduurzaming van de Groningse sportsector. Temeer daar enkele medewerkers van Huis voor de Sport inmiddels ervaring en deskundigheid hebben opgedaan met dit thema. Daarnaast is Huis voor de Sport Groningen bij de meeste sportverenigingen in de provincie een bekend gezicht. Wij werken hierin nauw samen met onze huidige samenwerkingspartner, **SportStroom**.

Eventueel kunnen andere geïnteresseerde partijen aanhaken. Zo ontstaat een **groot publiek privaat samenwerkingsverband (PPS)** op dit thema.

4. Ambassadeur Arjan Taaij

Ieder nieuw, ambitieus plan, heeft behoefte aan trekkers, aanjagers en vaak helpt een boegbeeld daarbij. Zoals gezegd wil Huis voor de Sport Groningen graag de 'centrale trekkersrol' op zich nemen en heeft het Arjan Taaij, succesvol coach van Lycurgus, bereid gevonden om voor dit project de ambassadeursrol op zich te nemen. Arjan Taaij heeft al een groot netwerk en zal gemakkelijker dan anderen, deuren kunnen openen en draagvlak kunnen creëren bij gemeenten, provincie en bedrijven ter ondersteuning en het uitdragen van deze ambitie.

5. Snel verder: eerste vervolgstap

Het maken van een dergelijk groot, veelomvattend, plan kost tijd. Daar zullen we de komende tijd aan moeten gaan werken. Ook het afbakenen van het werkgebied is een opgave. Beperken we ons tot die sportverenigingen, die een eigen accommodaties bezitten en/of exploiteren (dus vaak alleen de buitensporten)? Of nemen we ook de binnensportaccommodaties mee (vaak in eigendom van/geëxploiteerd door gemeenten)? Betrekken we vervolgens ook de gymlokalen erbij (veelal eigendom/exploitatie door gemeenten of scholen), en aansluitend ook alle schoolgebouwen en al het andere zogenaamde maatschappelijke vastgoed? Ook daar is namelijk op het gebied van energiegebruik en –verbruik en verduurzaming nog een hele (groene) weg te gaan. Kortom, keuzes maken dus.

Vooruitlopend daarop is in een overleg tussen Gerard van Pijkeren (Gasunie/EVT), Arjan Taaij en ondergetekende, niet alleen de ambitie uitgesproken om aan een dergelijk project te gaan sleuren, maar ter bevestiging daarvan, direct de daad bij het woord te voegen en, deels gefinancierd door de Gasunie/EVT, alvast te gaan starten door nog eens een 5-tal sportverenigingen in de provincie Groningen te helpen om zich te verduurzamen, onder de volgende voorwaarden:

- Er moet aantoonbaar actief draagvlak zijn bij (het bestuur van) de vereniging en affiniteit bestaan met het thema;
- De af te nemen professionele energiescans (onder verantwoordelijkheid van SportStroom) moeten zowel voorstellen m.b.t. de zogenaamde 'quick wins' (kleine aanpassingen aan accommodaties en/of gedrag/bewustwording) bevatten als ook de grotere investeringen plus terugverdiendtijd;

- Na de energiescans moeten de acties en de maatregelen met de verenigingen worden besproken en worden gevolgd, ter voorkoming dat deze rapporten en adviezen in een la terecht komen;
- Verenigingen moeten de bereidheid hebben om dit te (laten) communiceren met haar leden op speciale themabijeenkomsten en de resultaten eveneens extern te communiceren (zie het voorbeeld van vv Bellingwolde);
- De resultaten van deze ronde van 5 moeten kunnen worden gebruikt in het nog op te stellen provinciale verduurzamings project;
- Voor eventuele grote investeringen, voortvloeiend uit de scans, moet bij de overheden en de EVT de bereidheid bestaan om alvast mee te denken in het investeringsvraagstuk.

6. Selecties verenigingen

We kiezen vooralsnog voor die verenigingen, waarvan we weten dat ze hier achter staan en er ook actief aan mee willen werken. Verder lijkt het praktisch om, in navolging van de eerste twee pilots, ook hier te kiezen voor verenigingen die een eigen accommodatie (gedeeltelijk) exploiteren. Tenslotte zullen we trachten om een goede spreiding over de provincie en de tak van sport te realiseren. Inmiddels hebben zich recent alweer twee verenigingen aangemeld: vv Kloosterburen en V.V.S.V. '09 Ulrum. Verder stonden de volgende verenigingen nog op de wachtlijst van de vorige pilotrondes: ASVB (Blijham), tv Bedum, GCHC, vv Hoogezand en vv Kwiek. De verenigingen uit het laatstgenoemde rijtje zullen we gaan benaderen of de interesse nog steeds actueel en/of relevant is. Vervolgens zullen we tot een selectie van 5 verenigingen komen.

7. Planning en kosten

Zoals gezegd wil de Gasunie/EVT dit startproject gedeeltelijk financieren, maar wel onder de voorwaarde dat de provincie Groningen de uitgesproken grote ambitie deelt, daar ook tzt (financieel) aan wil bijdragen (bijvoorbeeld vanuit de leefbaarheidsfondsen) en ook alvast een deel van de hieronder geraamde kosten voor het startproject als startsubsidie voor haar rekening wil nemen. Als daar snel over kan worden beslist, kunnen we ook snel starten. De provincie staat hier in beginsel positief tegenover, maar stelt op haar beurt weer als voorwaarde dat ook de betreffende gemeenten, waar deze 5 verenigingen actief zijn, eveneens een kleine bijdrage leveren. Daarbij denken wij aan € 500,- per gemeente per vereniging.

Planning start begin mei. Uitvoering energiescans en rapportage: mei en juni 2017. Bespreken vervolg met verenigingen en communicatie: juni en september. Eventuele grote investeringen inclusief rendement/terugverdientijd: vanaf najaar 2017. Dit laatste onderdeel zit nog niet in de kostenraming verwerkt.

De kosten voor deze 5 verenigingen ramen wij vooralsnog op maximaal € 10.000. Dat is inclusief het afnemen van de professionele energiescans onder regie van SportStroom, het bespreken van de resultaten en aanbevelingen uit die scans met de verenigingen, het monitoren van de vervolgacties en het overleg daarover met de verenigingen. Wij zullen een urenregistratie bijhouden en alleen de werkelijk gemaakte uren in rekening brengen.

Aldus komen wij vooralsnog tot de volgende verdeelsleutel van de geraamde kosten:

- EVT € 4000,-
- Provincie € 3500,-
- Gemeenten € 2500,-

Genoemde bedragen zij exclusief BTW.

8. Naar het grote plan

Terwijl het bovengenoemde startproject met 5 verenigingen loopt, gaan we aan de slag met het uitwerken van onze grote ambitie: het verduurzamen van de gehele breedtesport in de provincie Groningen.

Dat valt of staat met het creëren van een voldoende breed draagvlak onder sportverenigingen, overheden en grote bedrijven. Daar zal de komende tijd door Gerard van Pijkeren, Arjan Taaij en ondergetekende aan worden gewerkt.

Een belangrijk onderdeel daarvan vormt het zogenaamde 'verdienmodel'. Dat is op zich niet zo ingewikkeld, omdat de eventuele grote investeringen aan gebouwen en installaties zullen moeten worden terugverdiend door (fors) lagere energiekosten. Door die investering vanuit bijvoorbeeld een PPS fonds te laten doen en de betreffende vereniging, gedurende de eerste jaren dat de investering nog niet is terugverdiend, nog de huidige of iets lagere energielasten te laten betalen (behoudens de besparingen op gedrag en bewustwording, het zogenaamde 'laaghangend fruit'), kost het de verenigingen niets aan 'out of pocket' kosten en beschikken zij na de terugverdientijd over een duurzame en groene accommodatie met structureel lagere energielasten. Daarmee dragen de verenigingen bij aan de ambitie om Groningen tot de duurzaamste sportprovincie van Groningen te maken.

Zo'n vrij eenvoudig geschetst scenario, moet uiteraard nog wel uitgewerkt worden en vereist maatwerk per vereniging/accommodatie.

Eénmaal werkbaar en effectief gebleken, kan een dergelijk scenario ook eenvoudig worden doorgetrokken voor al het overige zogenaamde maatschappelijke vastgoed in de provincie.

Dus: op naar een geheel duurzame sportsector, te beginnen in de provincie Groningen!

Rob de Waard, mede namens Arjan Taaij, 14 maart 2017